

A fogyasztószer, amely nem növeli a tömeget és nem választ szét

A sokféle marketingstratégia közül az egyik legkevésbé szimpatikus a vásárlók félelmeire, szorongásaira alapozva próbál eladni egy terméket. Ilyen például, amikor feltrancsrozott szarvasok és ripityára törött autók fotójával reklámozzák az autóra szerelhető vadriasztó sípot, vagy amikor különféle betegségekkel ijesztgetve, azokkal szemben 100%-os védelmet ígérve ajánlanak különböző csodaszereket.

Kutyamentes szalonnától a tömegnövelőig

Az ismeretlenről való félelem úgy is kiaknázható, ha egy terméket valamitől mentesnek hirdetnek – olyan anyag hiányát feltüntetve, amely normál körülmények között nem is része a terméknek. A vásárlók egy része ennek ellenére rezonál az ilyen manipulációra, és azért veszik meg a *mentes* terméket, mert feltételezik: amelyen nincs feltüntetve a mentesség, az a készítmény biztosan tartalmazza a nemkívánatos összetevőt. Ilyen ideológia alapján kerülhet piacra a GMO-mentes himalájai só, a gluténmentes szárazkolbász, vagy éppenséggel a kutyamentes szalonna.

Ha még egy kicsit tovább csavarunk mindezen, előállíthatók azok a termékek is, amelyekből olyan összetevőt hagynak ki, amelyeknek akár helye is lenne a készítményben, ráadásul még hasznos komponensek is lehetnek. Ez a gyakorlat akkor sikeres igazán, amikor a kihagyott komponensnek félelmetes neve van. Az étrend-kiegészítőknél két ilyen anyagra figyeltem fel: az elválasztószerekre és a tömegnövelőkre.

Mert ugye ki az a perverz, aki olyan terméket szeretne venni, amely tömeget növel vagy elválaszt? Előbbi hatás különösen fogyasztószerek esetén lehet félelmetes, utóbbi gyakorlatilag mindenki számára nemkívánatosnak tűnik, bármit jelentsen.

De miről van szó valójában? A kapszulák, tabletták gyártása során a hatóanyagokon kívül segédanyagokat is felhasználnak – például azért, hogy a termék könnyebben gyártható legyen vagy jobban felszívódjon. Az egyes termékek reklámjában feltüntetett, ijesztőnek tűnő összetevők valóban léteznek – mindössze nem így hívják ezeket, ráadásul közel sem olyan károsak, mint ahogy elferdített nevük sejtetni engedi.

Mit választ el az elválasztószer?

Az „elválasztószerek” szakmailag elfogadott neve glidáns (magyarul: gördülékenységet javító). Az ilyen anyagokat kapszulagyártás során alkalmazzák segédanyagként. Javítják a porkeverékek folyási sajátságait, csökkentik a részecskék közötti súrlódást és tapadást. Alkalmazásuk célja, hogy a porkeverékek kapszulába töltése során a por ne tapadjon az eszközökhöz, a betöltés gyorsabb és egyenletesebb legyen. Ilyen anyag például a magnézium-sztearát, amely egyébként teljesen biztonságos abban a dózisban, amelyben étrend-kiegészítőben (vagy gyógyszerekben) segédanyagként megtalálható.

Egyes weboldalak azzal riogatnak, hogy a magnézium-sztearát károsítja az immunrendszert, allergizál, emeli a koleszterinszintet és biofilmképződéshez vezet a bélrendszerben. Nos, ezek az állítások (jelen tudásunk szerint) alaptalanok.

Az allergizáló hatásról szólnak esetleírások, ennek gyakorisága azonban meglehetősen ritka. A magnézium-sztearát semmiképpen nem sorolható az allergének közé.

Az immunrendszert károsító hatást egy több mint 30 éves vizsgálatra alapozzák. A kutatást laboratóriumi körülmények között, immunrendszeri sejtekkel nagy koncentrációban kölcsönhatásba hozott magnézium-sztearáttal végezték. Ilyen körülmények az emberi szervezetben soha nem alakulnak ki, így ennek a nemkívánatos hatásnak nincsen realitása.

A koleszterinszintet növelő hatás teljesen elméleti. Arra alapozzák a feltételezést, hogy a magnézium-sztearátot alkotó sztearinsav telített zsírsav, ezért növeli a koleszterinszintet. Ezzel ijesztgetni szinte mulatságos, hiszen egy átlagos étrend 6–9 g sztearinsavat tartalmaz, ami mellett eltörpül a kapszulánkénti (nagyságrendekkel kisebb) mennyiség. Ráadásul a sztearinsav koleszterinnövelő hatását tudományosan már cáfolták.

A biofilmek baktériumok által kialakított filmszerű bevonatok; megszüntetésük, kiirtásuk antibiotikumokkal sem könnyű feladat. A magnézium-sztearát biofilmképző képességet fokozó hatásáról azonban semmilyen szakirodalmi adat nincs, sőt, épp ellentétes aktivitásról szólnak egyes kutatások.

Talán nem véletlen, de a magnézium-sztearáttal kapcsolatos álhíreket olyan oldalak terjesztik, amelyek marketingstratégiájának egyik alapja, hogy magnézium-sztearáttól mentes termékeket forgalmazzanak...

Nem híznak el a tömegnövelőtől

És mi a helyzet a tömegnöveléssel? Ez már csak komoly veszély, nem? Hát nem... A tömegnövelők szakszerű neve töltőanyag. Ezek olyan, biológiai aktivitással nem bíró összetevők, amelyeket azért adnak hozzá a kapszulákba töltendő porkeverékekhez, hogy azok tömege (térfogata) nőjön. Egy B₁₂-vitamin-kapszulába például mikrogrammos mennyiségű vitamint kell tölteni – ilyen kis mennyiségeket nem lehet kimérni, egyenletesen szétosztani segédanyag nélkül. Technikailag úgy oldható meg a dozírozás, hogy ezt a vitamint „felhígítják” valamilyen szilárd, élettani hatás nélküli töltőanyaggal. A hatóanyag és a töltőanyag keveréke sokkal pontosabban, megbízhatóbban osztható szét a kapszulákba – tehát a fogyasztó érdekében kerül a keverékbe a segédanyag, szó sincs arról, hogy a fogyasztó tömegét növelné.

Mivel az alapkoncepció (azaz félelemre alapozni a marketinget) üzleti szempontból hibátlan, kíváncsian várjuk, hogy az egyéb segédanyagok (köttőanyagok, lubrikánsok, dezintegránsok, antisztatikumok, antiadhéziós hatású segédanyagok, hidrofiziláló segédanyagok, oldódást késleltető segédanyagok, nedvességmegtartó segédanyagok) közül mikor bukkan elő egy-két újabb elengedhetetlen anyag...

Csupor Dezső

